

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษารั้ครั้งนี้เป็นการศึกษาการกระจายธุรกิจทั้งส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลัก และส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2548-2552 โดยเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Sampling) คือไม่ศึกษากลุ่มธุรกิจการเงิน บริษัทในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ Mai และบริษัทในหมวดฟื้นฟูกิจการ ศึกษาบริษัทที่มีข้อมูลงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยเฉพาะข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานธุรกิจ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2552 ที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ เพื่อความเพียงพอในการศึกษา ดังนั้นจึงมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 153 บริษัทจาก 7 กลุ่มอุตสาหกรรม โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สํารวจอัตรากำไรต่อยอดขาย อัตรากาารหมุนเวียนของสินทรัพย์ และผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ของการกระจายธุรกิจทั้งส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักและส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลัก โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยเฉพาะบริษัทที่มีการแยกส่วนงาน

ส่วนที่ 2 ศึกษาผลกระทบของการกระจายธุรกิจ

สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

จากงานวิจัยฉบับนี้จะเห็นว่า ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักและส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมีอัตรากำไรต่อยอดขาย (Net Income/ Sales: NI/ S) แตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1. ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมีอัตรากำไรต่อยอดขาย สูงกว่าส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักโดยใช้สถิติทดสอบ t-test พบว่าการกระจายส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักแสดงอัตราส่วนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.85% และการกระจายส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักแสดงอัตราส่วนค่าเฉลี่ยเท่ากับ -127.26% ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากงานวิจัยฉบับนี้จะเห็นว่า ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักและส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมีอัตรากาารหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Sales/ Total Assets: S/ TA) ไม่แตกต่างกันหรือใกล้เคียงกัน

สำหรับการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2. ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลัก มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Sales/Total Assets: S/ TA) สูงกว่าส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักโดยใช้สถิติทดสอบ t-test พบว่าการกระจายส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักแสดงอัตราส่วนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.32 เท่า และการกระจายส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักแสดงอัตราส่วนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.33 เท่า ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากงานวิจัยฉบับนี้จะเห็นว่า ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักและส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) แตกต่างกัน

สำหรับการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3. ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ สูงกว่าส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักโดยใช้สถิติทดสอบ t-test พบว่าการกระจายส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักแสดงอัตราส่วนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.68% และการกระจายส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักแสดงอัตราส่วนค่าเฉลี่ยเท่ากับ -32.47% ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การศึกษาผลกระทบของการดำเนินงานต่อการกระจายธุรกิจ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ.2548-2552 จำนวนตัวอย่าง 153 บริษัท โดยผลกระทบที่ต้องการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ อัตรากำไรต่อยอดขาย อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ และผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลกระทบของอัตรากำไรต่อยอดขายต่อการกระจายธุรกิจ โดยแบ่งการกระจายธุรกิจออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักและกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลัก โดยแบ่งจากคำนิยามและลักษณะการประกอบธุรกิจ รวม 153 บริษัท โดยมีกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักที่มีกำไรต่อยอดขายจำนวน 1,849 ส่วนงาน และมีกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักที่มีกำไรต่อยอดขายจำนวน 274 ส่วนงาน ทดสอบโดยใช้สถิติทดสอบ t-test เพื่อหาค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง 2 กลุ่ม พบว่าการแสดงอัตรากำไรต่อยอดขายเฉลี่ยของกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักเท่ากับ 7.85% และกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักเท่ากับ -127.26% โดยแสดงให้เห็นว่าการแสดงอัตรากำไรต่อยอดขายเฉลี่ยของกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมีมากกว่าอัตรากำไรต่อยอดขายเฉลี่ยของกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลัก ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับสมมติฐานงานวิจัยและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลกระทบของอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ต่อการกระจายธุรกิจ โดยแบ่งการกระจายธุรกิจออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักและกลุ่มส่วน

งานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจหลัก โดยแบ่งจากคำนิยามและลักษณะการประกอบธุรกิจ รวม 153 บริษัท โดยมีกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักที่มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์จำนวน 1,451 ส่วนงาน และมีกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจหลักที่มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์จำนวน 209 ส่วนงาน ทดสอบโดยใช้สถิติทดสอบ t-test เพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง 2 กลุ่ม พบว่าการแสดงอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์เฉลี่ยของกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักเท่ากับ 14.32 เท่า และกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจหลักเท่ากับ 14.33 เท่า โดยแสดงให้เห็นว่าการแสดงอัตราอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์เฉลี่ยของกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักใกล้เคียงกับอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์เฉลี่ยของกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจหลัก ซึ่งไม่เกินไปในทิศทางเดียวกันกับสมมติฐานงานวิจัยและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลกระทบของผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ต่อการกระจายธุรกิจ โดยแบ่งการกระจายธุรกิจออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักและกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจหลัก โดยแบ่งจากคำนิยามและลักษณะการประกอบธุรกิจ รวม 153 บริษัท โดยมีกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักที่มีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จำนวน 1,474 ส่วนงาน และมีกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจหลักที่มีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จำนวน 228 ส่วนงาน ทดสอบโดยใช้สถิติทดสอบ t-test เพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง 2 กลุ่ม พบว่าการแสดงอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์เฉลี่ยของกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักเท่ากับ 8.68% และกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจหลักเท่ากับ -32.47% โดยแสดงให้เห็นว่าการแสดงอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมากกว่ากับผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของกลุ่มส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจหลัก ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสมมติฐานงานวิจัยและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

## อภิปรายผล

การวิเคราะห์ผลกระทบจากการกระจายธุรกิจทั้งส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักและส่วนงานที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจหลัก เพื่อให้ทราบและตระหนักถึง ผลอันเกิดจากการดำเนินงานของธุรกิจที่หลากหลาย การกระจายธุรกิจในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักยังคงเป็นที่นิยมของเจ้าของธุรกิจที่ต้องการขยายกิจการ หรือเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด สำหรับ

นักลงทุนแล้ว ควรพิจารณาลงทุนในธุรกิจที่มีการกระจายธุรกิจในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลัก เนื่องจากจะสามารถให้กำไรและผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่าในอนาคต

ผลการศึกษารูปแบบการกระจายธุรกิจจากการสำรวจการกระจายธุรกิจ มีการกระจายการลงทุนไปยังธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักสูงกว่าธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องจากธุรกิจหลัก เนื่องจากมีการกระจายการลงทุนไปยังธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกันต้องอาศัยความชำนาญและเป็นการยากที่จะบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. จากการสำรวจผลกระทบต่อการดำเนินงานของกิจการที่มีต่อการกระจายธุรกิจ พบว่ามีเพียงผลกระทบจากอัตรากำไรต่อยอดขายเท่านั้นที่มีความสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 1 ที่ว่า ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมีอัตรากำไรต่อยอดขายสูงกว่าส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องจากธุรกิจหลัก โดยอาจเนื่องมาจาก

ความสัมพันธ์ของอัตรากำไรต่อยอดขายมีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญ โดยการกระจายธุรกิจในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลัก จะมีกำไรต่อยอดขายสูงกว่า การกระจายธุรกิจในส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องจากธุรกิจหลัก อันเนื่องมาจากส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลัก เป็นการกระจายเพื่อบรรลุความสำเร็จทำให้บริษัทสามารถ ลดต้นทุนทั่วทั้งฐานกิจกรรมที่กว้างขึ้น เพิ่มการสร้างแตกต่างของธุรกิจ ระยะเวลาการเรียนรู้เทคโนโลยี ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักจะมีโครงสร้างที่คล้ายคลึงกัน มีการใช้ทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร และทักษะร่วมกันซึ่งสามารถนำไปสู่ความประหยัดจากขนาดได้ คือ 1) การใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายเดียวกัน เพื่อผลิตภัณฑ์หลายอย่าง 2) การจัดซื้อวัตถุดิบที่คล้ายคลึงกันเพื่อผลิตภัณฑ์หลายอย่าง 3) การโฆษณาผลิตภัณฑ์หลายอย่างร่วมกัน ทำให้เกิดการประหยัดจากการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ ส่งผลให้มีกำไรส่วนเพิ่มจากประหยัดดังกล่าว

2. งานวิจัยพบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ไม่มีความสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์สูงกว่าส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องจากธุรกิจหลัก โดยอาจเนื่องมาจาก

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์เป็นการวัดประสิทธิภาพของกิจการในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของกิจการ สำหรับการกระจายส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลัก มีการใช้ทรัพยากรหรือสินทรัพย์บางตัวร่วมกับธุรกิจหลัก ดังนั้นจึงไม่มีการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของส่วนงานหรือใช้น้อยมาก ทำให้การอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ต่ำกว่าการกระจายส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องจากธุรกิจหลัก ที่ต้องการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของส่วนงานตัวเองมากกว่า จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3. นอกจากนี้ ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ไม่มีความสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่าส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงกว่าส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลัก โดยอาจเนื่องมาจาก

จากสมมติฐาน ROA (Return On Assets) ที่มีค่าสูงนั้น มาจากกำไรที่เพิ่มขึ้นจากการประหยัดต้นทุนจากช่องทางการจัดจำหน่าย การขนส่ง การจัดหาวัตถุดิบและการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และสินทรัพย์ที่มีอัตราการใช้ทุนที่ต่ำ ทำให้เกิด ROA สูง แต่ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจากในสมมติฐานข้อที่ 2 การใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของส่วนงานมักเกิดมากในการกระจายส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลัก ทำให้ ROA ของส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักมีอัตราการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่ลงทุนมาก เมื่อเทียบกับกำไรทำให้ ROA ของส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักมีอัตราสูงกว่า ROA ของส่วนงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลัก หรืออธิบายได้ว่า ส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักนั้นไม่สามารถสร้างผลกำไรได้มากนัก จึงจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ทางการตลาด เช่น การส่งเสริมการขาย การลดราคาสินค้า แลกของกำนัน และการแจกหรือแถมนั่นเอง เพื่อให้สินค้านั้นขายได้และสร้างรายได้ให้กับส่วนงานทำให้ ส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักมีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์หรือสินค้านั้นมากกว่าส่วนงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักที่ไม่ต้องใช้กลยุทธ์ใดก็สามารถทำกำไรได้จากฐานลูกค้าที่มีอยู่เดิมนั่นเอง

ผลการวิจัยยังพบอีกว่า การกระจายธุรกิจในส่วนงานที่แตกต่างจากธุรกิจหลักจะเหมาะสมที่สุดกับ บริษัทที่มีฐานะการแข่งขันไม่รุนแรงมากนัก เพราะการกระจายธุรกิจออกไปจากอุตสาหกรรมที่ไม่มีเกาะกลุ่มกันเมื่อเปรียบเทียบการกระจายธุรกิจแบบเกาะกลุ่มนักวิจัยหลายคน เช่น ศิริรักษ์ ชลาธิกษณ์ (2548) ศุภชัย ศุภชลาศัย (2535) ต่างยืนยันว่าการกระจายธุรกิจแบบไม่เกาะกลุ่มจะทำกำไรต่ำกว่าการกระจายแบบเกาะกลุ่ม บริษัทที่กระจายธุรกิจอย่างเกาะกลุ่มจะบรรลุความสำเร็จได้เหนือกว่า บริษัทที่บรรลุความสำเร็จอย่างสูงจากการกระจายธุรกิจแบบเกาะ ส่วนบริษัทที่กระจายธุรกิจแบบไม่เกาะกลุ่ม พบว่าจะว่าจะบรรลุความสำเร็จน้อย

### ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรระมัดระวังในการตัดสินใจลงทุนขยายส่วนงาน เนื่องจากแม้ว่าจะมีการคาดการณ์กำไรในอนาคตไว้แล้ว แต่เนื่องจากความยุ่งยากซับซ้อน และความไม่ชำนาญในส่วนงานอาจเกิดการเสี่ยงภัยที่จะเกิดการขาดทุนได้

2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาถึงผลกระทบด้านอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการกระจายธุรกิจ เช่น อัตราส่วนของผู้ถือหุ้น กำไรก่อนต้นทุนทางการเงิน อัตราส่วนภาระหนี้สิน เป็นต้น เพื่อหาผลกระทบด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานของกิจการจากการกระจายธุรกิจ

3. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาให้ลึกถึงหน่วยย่อยของการกระจายธุรกิจซึ่งมีการแยกส่วนงานออกเป็นหลายแบบ เช่น กระจายแนวนอน กระจายแนวตั้ง กระจายไปข้างหน้า และกระจายไปข้างหลัง เป็นต้น เพื่อสำรวจการกระจายธุรกิจวิธีอื่นๆ

4. ควรเพิ่มจำนวนตัวอย่างและจำนวนปีให้มากขึ้น เมื่อเวลาผ่านไปสภาพแวดล้อมในการบริหารงานจะเปลี่ยนแปลงไปซึ่งทำให้ผลการวิจัยอาจแตกต่างกัน ดังนั้นการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างและจำนวนปีในการวิเคราะห์จะทำให้เกิดความถูกต้องและแม่นยำในผลการวิจัยมากขึ้น